

BÚCSÚ BUVÁRI ANDRÁS TANÁR ÚRTÓL

Kedves Család, Barátok és Tanítvány-társak!

Dr. Buvári András szeretünk hamvait helyezük ma, végakarata szerint, szülőfalujában örök nyugalomra szülei mellé. Ebben a falúban, Somogyszentmiklóson, a mai Miklósfán pedagógus családban született; innen indult el, s most ide tér vissza, ahová mindig is vágyott. Innen járt be Nagykanizsára gimnáziumba 10 éves korától gyalog. Az egyetem elvégzése és néhány év budapesti oktatás után visszatért Nagykanizsára. Kanizsán gimnáziumi, technikumi, majd 1963-tól Pécssett főiskolai tanár, tanszékvezető volt.

S hogy az említett életúton mit végzett, annak mi, akik ilyen nagy számban összegyűltünk, vagyunk a ma még élő tanúbizonyságai. Akik ma itt vagyunk, Istennek adunk hálát az Ő drága életéért, az általa, tőle kapott ajándékokért. Vegyük hát számba, hogy ki volt Ő, hogy mit kaptunk tőle-általa, akik ma végtisztességet tenni jöttünk?

Ő volt a BUVÁRI TANÁR ÚR, csupa nagybetűvel. Az igazi matematika - fizika tanár, aki beavatott bennünket e két testvértudomány világába. Az igazi beavatások egyik része, feltétele a kimerítő, kemény munka, a teljesítmény, amelyet szigorúan megkövetelt tőlünk. A másik része azonban egy új világ felfedezés-élménye, amelyre csak a legnagyobbak tudnak inspirálni másokat. Ilyen tanárnak lenni nemcsak tanulás kérdése, de különleges isteni ajándék, tehetség, karizma. S mint hallottuk: küldetés kérdése. Ő pályafutása során sok ezer tanítványát avatta be tudományágainak rejtelseibe.

Zseniális, vérbeli pedagógus volt. Nagy hangsúlyt fektetett tudományágainak gyakorlati kérdéseire. Az Ő matematika és fizika óráin át lehetett élni a tananyagot. A tételek sikeres bizonyítása utáni örömet a világ titkaiba való beavatásként lehetett megélni. A fizikai előadó, mint szentéj tűnik fel előttem több mint 50 év távlatából is, ahol a természettudomány köpenyes felkent papja beavatást végez. Akinek Ő mutatta be a fénytörést a fizika előadóban, az egész életében magában hordozza ezt az élményt.

Ha sűrű lombú fák alatt járva tekintetem a földre téved, s ezernyi Napot látok előttem tündökölni a sötét földön, akkor is Ő jut eszembe. Mert Tőle tudom, hogy a lombkorona résein beszűrődő fény képezi le a Napot a sötét földre. Micsoda természetes kísérlet ez, a mindennapi közönséges jelenségben felismerni az örök törvényt és rendet. S ez a fizika törvényein túlmutató biztatás is, életre szóló üzenet: a Nap, a mennyei fény megtalálja az utat a földi élet legsötétebb zugaiba is...

Értékmentő, igaz ember volt. Sietős léptű, szikár alakját ma is látom, ha rá gondolok: a Csengery, majd a Sugár úton elgondolkodva siet a Gépipariba, ahol az 1950-es években, négy évig tanított bennünket. Körülvett bennünket is az 50-es évek fojtogató légköre: látnunk kellett a korábban a piarista gimnáziumban tanító tanáraink

megaláztatását, át kellett élnünk silány és embertelen vezetők, az újdonsült ifjúsági politikai vezérek basáskodásait.

Bár imádság helyett mozgalmi énekkel kezdődtek nálunk is a napok, de másként folytatódtak. Buvári tanár úrnak volt bátorsága megszakítani a felettetés elkerülése céljából választott leghosszabb indulót, ami hasznos perceket vett volna el az órából. Akkor még nem tudtuk, hogy egész életre szóló üzenetet közvetít: a munka elsődlegességére, jó időkihasználásra, a tisztességes munkába vetett hitre, igaz emberségre tanít minket egy embertelen korban.

Egész szigorú lényéből a kultúrált, valódi európai szellemiség és viselkedés áradt. Erre az emberi viselkedésre tanított bennünket példával, s ha kellett intéssel, egy olyan korban, amely végképp el akarta törölni ezeket az értékeket. Ő is egyike volt azoknak az igaz pedagógusoknak, akik minden nehézség és megaláztatás ellenére létük természetes értelmeként, a nemzedékeket megtartó „ahogy lehet” elv érvényesítésével mentették át az igazi értékeket a tanítványaikba, a jövőnek.

Melegszívű, természetszerető ember volt. Gyerekeivel az első kirándulásokat itt, a Szentgyörgyvári hegyeken, a Potyli-parton tették. Később, amikor valódi hegy, a Mecsek mellé, Pécsre költöztek, ott legnagyobb unokáját is ő avatta be a hegymászásba, és feleségével még néhány évvel ezelőtt is jártak kirándulni, amennyit éppen még bírtak. Volt szeme és szíve a természet és az élet legszebb pillanatainak megragadására, megélésére és megörökítésére; kiváló fotós volt, a fotós-szakkörben sokunkat megismertetett e tudománnyal is.

Csak a sikeres érettségi vizsga után, az első találkozókon tapasztalhattuk meg közvetlenül, hogy, a szigorú tanár melegszívű ember is, aki szereti és tartalmasan éli az életet. Ettől fogva lehetett őt Bandi Bátyámnak, Bandi Bácsinak hívni. S élmény volt Vele szivarozása közben beszélgetni; egy másik, ma így mondanánk, egy valódi polgári világ tárult fel előttünk. Olyan, amely már soha nem lesz, de, amely élmény nélkül ma sem lehet, ma sem érdemes ember-életet élni. Az érettségi találkozók visszatérő kérdése volt: eljön-e Bandi bácsi? Az idei, 53. évi találkozóknak jelenléti ívét is elküldtük neki, amit még kedves levélben köszönt meg...

Családszerető ember volt. Vérbeli pedagógus volta a családi nevelésben is megmutatkozott. Szinte észrevétlenül adta át értékrendjét: a következetességet, a rendszerességet. Fontosnak tartotta anyanyelvünk pontos használatát, de az idegen nyelvek tanulását is, amit már akkor szorgalmazott, amikor ez még nem volt divat. Lányai közül ketten a pedagóguspályán is követték. Zeneszeretete az utódokban aktív zenélésben teljesedett ki. A természet fényképezésében az unokák közt is követőkre talált. Az általa kedvelt klasszikus irodalmi műveket felolvasásokkal adta át unokáinak

Feleségével, akivel pályatársak is voltak, az egyetemen ismerték meg egymást, 64 évet éltek le együtt, hűségben minden viszontagság között. Hogy az ötvenes években az akkori tanári fizetésből milyen nagy szolgálat és erőfeszítés volt négy leány felnevelése, azt ma már nehéz elképzelni. Felesége, drága Mária néni az otthoni feladatok mellett diákok oktatásával segített be. Így adtak négy leányt, négy kiváló diplomás embert, vegyészt, nyelvészt és két matematikus-fizikust a hazának. S hat unokát. Méltán remélhetjük tehát, hogy a sok ezer tanítvány mellett az utódok

is tovább viszik a szellemi örökséget, a munka, a haza, az embertársak, a tartalmas élet szeretetét.

A költő szavai* talán érzékeltetik a tőlünk búcsúzó igaz ember titkát:

**Leányaim „ti, — lehulló életemnek
Fölemelkedő folytatásai!
Közöttetek fogok majd egykoron
Az Isten színe előtt állani.**

**Ott állok majd, és körbe mutatok:
Nézd Uram, ezeket.
Ezek az utam mérföldkövei,
Az útamé, mely hozzád vezetett.
Értük bocsásd meg félszeg életem,...**

Tartalmas életéért adjunk hálát a Teremtőnek, kérve őt, hogy nemes életére, és a tőle kapott ajándékokra emlékezve, adjon vigasztalást szeretteinek.

Drága Férjem, Édesapánk, Nagypánk, Buvári Tanár Úr, kedves Bandi bácsi!
Nyugodjál békében e csodás zalai-somogyi földben, szeretteid között, várva a boldog feltámadást, azt az új életet, amelyet megad a mindenható Isten az Őt szeretőknek!

Amíg élünk, szívünkben őrizzük emléked!

Somogyszentmiklós-Miklósfa, Nagykanizsa, 2007. október 22.

* Reményik Sándor: Fiaimhoz